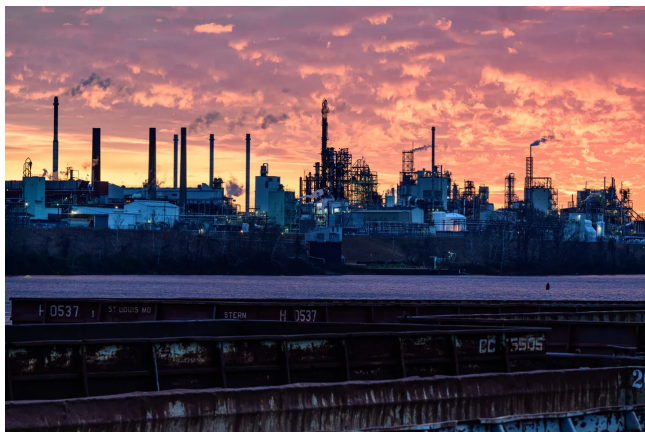

REPORTAGE

Na vele dode koeien, zieke omwonenden en rechtszaken tegen Chemours blijft West Virginia met PFAS-vervuiling zitten

The Chemours Company, aan de rand van de rivier Ohio.

— FOTO REBECCA KIGER

PFAS-vervuiling De filmploegen en nieuwszenders zijn verdwenen uit Parkersburg. De stad geldt als *ground zero* van alle PFAS-vervuiling, bewoners werden er ziek en koeien stierven massaal. Maar de strijd tegen de PFAS-makers is nog niet gestreden.

Mark Lievisse Adriaanse vanuit Parkersburg, West Virginia

19 december 2025

Leestijd 16 minuten

Een paar jaar geleden kreeg Eric Engle een cadeau waar hij al tijden naar verlangde: een waterfilter voor de keukenkraan.

Jarenlang had hij het water uit die kraan gewoon gedronken. Maar de laatste tijd was er iets veranderd. In zijn omgeving ging het er steeds meer over, mensen dronken alleen nog flessenwater, hij een tijdje ook. Of ze kochten cilinders die je aansluit op je waterleiding en die het water zuiveren dat daar doorheen stroomt. Dus toen hij de grote doos opende die zijn zwager hem gaf als vervroegd kerstcadeau, was hij opgelucht.

Engle (40) werd geboren in Parkersburg, een stad aan de rivier de Ohio in de Amerikaanse staat West Virginia. Als kind wist hij al dat er een paar kilometer zuidelijk, in heuvelachtig gebied met veel boeren en kleine dorpjes, een fabriek stond die duizenden streekbewoners goedbetaalde banen bood.

Pas later kwam hij erachter dat die fabriek een chemische stof maakte waardoor eten in pannen niet aanbakte en regenjassen droog bleven, maar die ook tal van mensen in de streek ziek maakte en miskramen en geboortefwijkingen veroorzaakte. Een stof ook die, eenmaal in de natuur of het menselijk lichaam, niet meer verdwijnt; en die daarom een *forever chemical* wordt genoemd. Die stof, daar kwam hij een paar jaar geleden achter, zat ook in zijn drinkwater: PFAS.

Wie wil weten waarom PFAS - een verzamelnaam voor vele duizenden chemische verbindingen - een probleem zijn en hóé ze dat werden, moet in Parkersburg zijn. De stad is *ground zero* van de vervuiling. Daar leidde die vervuiling het eerst tot zulke grote problemen dat ze een strijd inluiden die inmiddels mondiaal gevoerd wordt - ook in Nederland. Veel van wat bekend is over de gezondheidsgevaaren van PFAS, is terug te voeren op wat hier, in een van de armste staten van de Verenigde Staten, de afgelopen vijftientig jaar gebeurde.

Het juridische gevecht dat één boer ontketende tegen het chemische concern DuPont bracht duizenden geheime en decennialang achtergehouden documenten naar boven over de gezondheidsrisico's van PFAS. Het maakte omwonenden van fabrieken - van Parkersburg tot Dordrecht, waar sinds 1959 PFAS wordt geproduceerd - bezorgd over hun gezondheid, of doodziek. Het leidde tot tal van rechtszaken van burgers, boeren en overheden tegen het bedrijf, tot dringende adviezen geen groente en eieren uit eigen tuin te eten, tot strengere regulering en, mogelijk, tot een Europees verbod op de productie van PFAS.

Wooner bij Parkersburg en lokaal activist, met waterkraan met PFAS-filter.

ACGARVEY

Het waterfilter onder de kraan in Eric Engles huis.

De strijd die Parkersburg voerde tegen DuPont werd in 2019 verfilmd in *Dark Waters*, een blockbuster met Mark Ruffalo in de hoofdrol. Voor de buitenwereld kon het daarna lijken alsof het gevecht gestreden was. Maar Engle en andere Mountaineers, de inwoners van West Virginia, weten beter. „De filmcamera's zijn weg”, zegt Engle boven een

kop lauwe, slappe koffie in een hotel in Parkersburg, „maar de vervuiling nog niet.”

Bloedende koeien

Rijd vanaf het reusachtige fabrieksterrein nabij Parkersburg zo'n vijftien kilometer over heuvels, door gehuchten en langs boerderijen, en je komt bij een groot hek. De grasvelden erachter zijn op deze novemberdag besneeuwd, de bomen al kaal. Het terrein lijkt daarmee niet anders dan de andere grasvelden. Maar de bordjes op het hek verraden de werkelijkheid. Wie het gebied zonder toestemming betreedt, zal „worden vervolgd met de ruimste bevoegdheden van de wet”. Het terrein, vermeldt een ander bord, is eigendom van The Chemours Company. Een kleiner bordje aan de zijkant herinnert aan de voorganger ervan, DuPont, die tien jaar geleden de juridisch gevoelige PFAS-tak onderbracht in een dochteronderneming en afsplitste.

Het is de grond waar Wilbur Tennant opgroeit, op een boerderij langs een kronkelige, onverharde weg. Hij en zijn broers en zussen hebben het bedrijf overgenomen nadat hun vader hen had verlaten. Wat begon met zeven koeien groeit uit tot een veestapel van zo'n tweehonderd dieren. Ze hebben er een baan naast: Wilbur bestuurt een schoolbus, zijn broer Jim werkt in de chemische fabriek die dan nog DuPont heet.

Maar Jim is in die jaren vaak ziek. En de vele doktersbezoeken leveren geen duidelijkheid op over de oorzaken, maar wel hoge rekeningen. Om die te betalen verkoopt hij in de jaren 80 zo'n 27 hectare boerenland aan zijn werkgever. Die wil er een stortplaats van maken, en belooft er geen chemische stoffen te dumpen. Het terrein krijgt de naam van het watertje dat ook door de weides stroomt waar Tennants koeien grazen, Dry Run.

In de jaren daarna beginnen de koeien Wilbur Tennant aan te vallen. Ze bloeden uit neus en bek, vallen dood neer. Ook sterven rendieren die uit de beek hebben gedronken. Door een virus, krijgt Tennant te horen. En de koeien die uit hun bek schuimen? Daar zou niks mis mee zijn. Al die tijd verzwijgt DuPont dat er PFAS in het water lekt.

Tennant heeft wel een vermoeden. Zou het afval op de stortplaats doorlekken? Maar hij vindt amper gehoor bij instanties. Ze willen het afdekken, denkt hij. Dus pakt hij op een dag in 1995 een filmcamera „zodat de hele wereld het kan zien”. Hij filmt hoe een bubbelende, groene stroom langs de stortplaats en zijn boerderij loopt. „*Something is wrooong with this water*”, zegt hij met een lokaal accent. Hij filmt dode rendieren en vraagt zich af of die echt uit hun

bek hadden gebloed bij een virusinfectie. „Ze zeiden dat ik me zorgen moest maken of ik wel een goede advocaat zou kunnen vinden. Maar het enige waar ik me zorgen over maak, is de gezondheid van m'n koeien.”

Rendieren sterven die uit de beek hebben gedronken. Door een virus, krijgt Tennant te horen

Maar als in de jaren daarna honderden koeien sterven, besluit Tennant toch een advocaat te bellen: Rob Bilott, een jurist die doorgaans aan de kant van de grote bedrijven staat. Zijn oma is een kennis en buurtgenoot van Tennant. Als Bilott de beelden van opengesneden dode koeien met zwarte tanden en chemisch-groene organen ziet, besluit hij de zaak tegen een van 's werelds grootste chemieconcerns op te pakken. Hij moet ervoor knokken bij een rechter, maar hij krijgt zo ruim honderdduizend interne stukken van DuPont om te achterhalen hoe de koeien van Tennant zo ontijdig konden sterven.

Uit die stukken leert Bilott iets wat binnen het bedrijf al jaren helder is, maar daarbuiten nog vrijwel niemand weet. De PFAS die in Parkersburg worden geproduceerd zijn niet alleen een wondermiddel waarmee pannen, jassen en andere consumentenproducten water en vet afstoten. Ze zijn ook een gevaar voor de volksgezondheid.

Teflon

De geschiedenis van West Virginia wordt gekenmerkt door exploitatie. De steenkool die in de negentiende eeuw nodig was om de jonge Amerikaanse economie te laten bloeien wordt gevonden in West Virginia. Boeren die al generaties zelfvoorzienend leven worden verdreven door kolenbedrijven en industriëlen die weten welk kapitaal onder hun land zit - zoals eerder de inheemse bevolking was verjaagd. Bergtoppen worden opgeblazen om snel en makkelijk bij de kolen te komen, miljoenen eeuwenoude bomen worden gekapt. Hout en kolen uit West Virginia stuwden de Amerikaanse economie op, maar laten de lokale bevolking en de natuur verarmd achter.

De chemische industrie die vanaf de jaren twintig in de staat opkomt - mede dankzij goedkope grond, goedkope arbeid en nabijheid van grote steden aan de oostkust - brengt banen, maar vervuult ook de rivieren. De bedrijven krijgen alle ruimte om te groeien en afvalstoffen uit te stoten.

Zo gezien was West Virginia een logische plek voor het chemische concern DuPont om in de jaren vijftig een fabriek te bouwen. Laboranten van het bedrijf hadden een paar decennia eerder bij toeval een wondermiddel ontdekt. Ze zochten naar een nieuwe, lucratieve koelvloeistof, maar de witte wax die ze ineens produceerden bleek bestand tegen hitte, water, vet en vuil. Eenmaal in commerciële productie zou PFAS, onder de handelsnaam Teflon de consumptiemaatschappij aanjagen, en daarmee de winsten van DuPont.

In het traject van toevallige vondst naar massaproduct speelde de ontwikkeling van de atoombom in het Manhattan-project een doorslaggevende rol, schrijft de Amerikaanse journalist Mariah Blake in haar boek *They Poisoned The World* (2025). De witte wax bleek cruciaal om het uranium te verrijken dat nodig was voor de eerste kernbom. Waar DuPont eerst „een paar ons” kon maken, lukte het de betrokken chemici de productie van PFAS fors op te schalen.

Dicht bij de chemische fabrieken staan huizen. — FOTO REBECCA KIGER

Maar de fabrieksarbeiders die in New Jersey op grote schaal de PFAS maakten, kregen ademhalingsproblemen en brandwonden. Boeren in de omgeving van de fabriek merkten dat hun oogsten verbrandden en koeien amper nog konden lopen. Landarbeiders die de oogst aten, werden ziek. Onderzoekers van de overheid, schrijft Blake, achterhaalden dat de stoffen zeer giftig waren en zich ophoopten in bloed.

Dat was in 1947.

In de halve eeuw daarna ontdekt DuPont steeds meer gezondheidsrisico's van het wondermiddel. Ratten die zijn onderzoekers in een laboratorium blootstellen aan grote hoeveelheden PFAS, ontwikkelen onder meer kanker in hun alvleesklier en lever, leest advocaat Rob Bilott in de geheime onderzoeksverslagen. Bij medewerkers worden hoge concentraties PFAS in het bloed gevonden. Vrouwelijke werknemers krijgen miskramen - waarna vrouwen in de fabriek niet langer in direct contact met de stof mogen komen; mannelijke collega's met zwangere vrouwen krijgen het advies hun werkkleding thuis niet te dragen.

Maar niemand weet hoe gezond of ziek de tienduizenden omwonenden van de fabriek eigenlijk zijn. Tot een lokale advocaat een manier bedenkt om daarachter te komen.

Massaclaim

Harry Deitzler had al het gevoel dat er iets mis was met de fabriek in Parkersburg voordat Bilott hem vroeg bij het advocatenteam dat boer Tennant ondersteunde. Deitzler groeide op in het zuiden van Charleston, de hoofdstad van West Virginia, en als kind wist hij niet beter dan dat er geen vissen zwommen in de rivier die de stad in tweeën deelt. En hij wist ook dat als hij er wel een vis zag, je die vooral niet moest eten. De oorzaken waren dezelfde, leerde hij: de chemische fabrieken langs de rivier.

Als hij in 1976 als advocaat in Parkersburg gaat werken, 124 kilometer noordelijker, kijkt hij dus argwanend naar de grote PFAS-fabriek net buiten de stad. En wanneer een paar jaar later een kennis overlijdt aan een glioblastoom,

weet hij zeker dat het moet liggen aan de vele chemicaliën die in de omgeving worden uitgestoten. Mocht hij ooit betrokken kunnen raken in een zaak die dit kan bewijzen en daarmee gerechtigheid naar het gebied kan brengen, besluit hij, dan doet hij dat. Die kans, vertelt hij in zijn kantoor in Charleston, kwam in 2001.

DuPont biedt goedbetaald werk terwijl banen schaars zijn. De Tennants worden weggekeken als ze over straat lopen

Deitzler kent het gebied rond de fabriek goed, ook toen al. Hij weet wie te vertrouwen is in het juridische gevecht tegen DuPont, en wie de gemeenschap vertrouwt. Hij weet ook hoezeer de fabriek verweven is met het plaatselijke leven, hoe verweven het bedrijf is met de politiek. DuPont financiert volkstuintjes en andere projecten in de gemeenschap, en biedt goedbetaald werk aan duizenden mensen in een staat waar banen schaars zijn. Niet alleen de Tennants worden daarom weggekeken als ze over straat lopen; ook Joe Kiger en zijn vrouw voelen de afkeer van andere bewoners.

Kiger kreeg in 2000 een brief van het waterbedrijf dat er PFAS in zijn drinkwater was gevonden en legde daarna contact met advocaat Bilott. Zestien jaar eerder al heeft DuPont PFAS gevonden in drinkwater rondom de fabriek, blijkt uit de interne stukken die Bilott kreeg. Maar DuPont hield dat stil.

De waterkraan van Eric Engle, die in Parkersburg woont. — FOTO MADDIE MCGARVEY

Als vervolgens in 2002 bij meer waterbronnen in de omgeving onderzoek wordt gedaan, blijken zes openbare

bronnen vervuild met PFAS, en nog eens dubbel zoveel particuliere. Tienduizenden mensen blijken al jaren zwaar vergiftigd water te drinken - niet uit een beek, zoals de koeien van Tennant, maar uit hun eigen kraan. De bron is eenvoudig te achterhalen. In het water wordt PFOA gevonden, het type PFAS dat DuPont produceert.

Dat is het begin van een procedure van omwonenden die in 2005 eindigt met een schikking van 70 miljoen dollar. Als de advocaten na de onderhandelingen over de massaclaim terugkeren in hun hotel zijn ze opgelucht. Toch twijfelt Deitzler.

Wat is er precies gewonnen? Goed, DuPont heeft toegezegd het drinkwater rondom de fabriek te gaan filteren. Maar wat gebeurt er met de vermoede gezondheidsschade bij omwonenden? Bij verdeling van het bedrag waarvoor geschikt is, berekent hij snel, krijgt iedere deelnemer een paar honderd dollar. Doet dat recht aan het onrecht? En lost het écht iets op? Wat hem ook dwarszit: als advocaat krijgt hij ruim een miljoen dollar. Zullen ze hem straks niet op straat aankijken? Zo van: ik kreeg 600 dollar, terwijl Harry wegliep met een miljoen?

Dus neemt hij een drastisch besluit. Dát PFAS een risico voor de gezondheid kan zijn, blijkt al uit de interne documenten van DuPont. Maar hoe ziekmakend het écht is, weet eigenlijk niemand. En hoeveel PFAS zit er precies in het bloed van de mensen die jarenlang vergiftigd water hebben gedronken en die de uitstoot van DuPont hebben ingeademd? Aan welke ziektes lijden zij?

Alleen als iedereen getest wordt, bedenkt Deitzler, kunnen ze daarachter komen. Dus besluiten de advocaten het geld van de schikking in te zetten voor het grootste bevolkingsonderzoek naar de gevolgen van PFAS tot dan toe. Iedereen die zich laat testen, krijgt 400 dollar. Gezinnen komen massaal naar de mobiele teststraten; in een jaar tijd laten zo'n zeventigduizend mensen zich testen.

Het duurt jaren voordat de resultaten bekend worden. Omwonenden en betrokkenen bij de strijd tegen PFAS-vervuiling raken ongeduldig - of overlijden. Zoals Wilbur Tennant, die in 2009 op 67-jarige leeftijd aan een hartstilstand bezwijkt, terwijl hij aan kanker lijdt. Zijn vrouw overlijdt twee jaar later, aan kanker. Had het wel zin?

Maar als in 2011 de uitkomsten bekend worden zijn die glashelder: de onderzoekers zien „een waarschijnlijk verband” tussen PFOA en onder meer nierkanker, zaadbalkanker en schildklieraandoeningen. Zwangere vrouwen lopen het risico op een hoge bloeddruk. Voor het eerst is zo op grote schaal aangetoond waarvoor sinds de prille uitvinding van PFAS decennia al aanwijzingen waren: de chemische stoffen zijn slecht voor de gezondheid.

De stad Parkersburg, die aan de rivier Ohio ligt. — FOTO MADDIE MCGARVEY

Eric Engle loopt door zijn buurt in Parkersburg. — FOTO MADDIE MCGARVEY

Het is dit gevecht dat werd verfilmd in *Dark Waters*. Maar als omwonende Eric Engle voor zijn werk later geregeld bij DuPont komt om in het lab daar samples te laten testen, voelt hij dat de strijd nog niet voorbij is. DuPont heeft de juridisch gevoelige PFAS-tak afgesplitst en Chemours genoemd, de productie van PFOA is vervangen door die van GenX, een stof waarvan de chemische samenstelling net iets anders is. Die stof zou, claimt Chemours, minder vervuilend en ziekmakend zijn.

Maar om zich heen ziet Engle veel mensen ziek worden. En hoewel hij de eerste is die verantwoordelijkheid neemt voor de vele kilo's die hij in die jaren aankomt, vraagt hij zich regelmatig af of zijn pogingen om af te vallen zijn mislukt door de vele PFAS die hij moet hebben binnengekregen in zijn jaren op het fabrieksterrein.

Bovendien, zegt hij: PFAS is een *forever chemical*, dus de vele PFAS die DuPont in ruim een halve eeuw heeft uitgestoten naar de lucht, geloosd in water en gedumpt op stortplaatsen, breken vrijwel niet af - niet in de natuur en niet in het menselijk lichaam. En ze zitten overal, beseffen Engle en andere lokale activisten die zich inzetten voor de natuur in West Virginia.

Een vervuilde staat

Als het water hoog in de bergen van West Virginia begint te stromen, is het schoon. Maar tegen de tijd dat de smalle watertjes als brede rivieren door de valleien stromen, zegt Autumn Crowe, zitten ze vol met chemische stoffen als PFAS. En het zijn dié rivieren waaruit het water komt dat bij de mensen in West Virginia uit de kraan loopt.

Crowe is directeur van WV Rivers, een organisatie die streeft „naar rivieren die schoon zijn, waarin je kunt zwemmen en vissen, en waarvan je het water kunt drinken”. Dat kan nu niet.

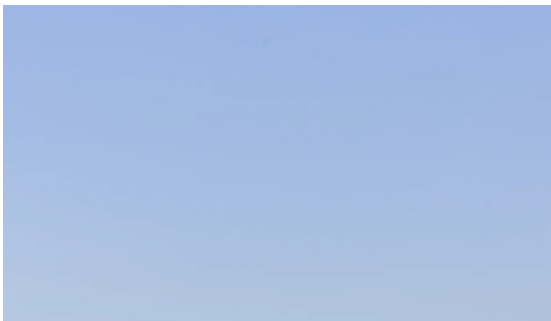
Na een eeuw waarin de chemische industrie redelijk ongestoord kon produceren, en na twee eeuwen waarin kolenmijnen volop lood, koper en arsenicum konden lozen, behoren de wateren in West Virginia tot de meest vervuilde van de VS. Bijna de helft van de rivieren in de staat overschrijdt de veiligheidsnormen. En weinig rivieren zijn zo vervuild als de Ohio, de westgrens met de gelijknamige staat.

Met ruim 1.500 kilometer is de Ohio een van de langste rivieren van de Verenigde Staten. Ze stroomt van Pennsylvania naar Illinois, waar ze samenvloeit met de Mississippi, die zo'n 1.600 kilometer zuidelijker uitmondt in de Golf van Mexico. Ruim vijf miljoen Amerikanen zijn voor hun drinkwater afhankelijk van de Ohio - waarin DuPont/Chemours al zo lang PFAS loost.

Begin deze eeuw, na de brief aan Kiger en daaropvolgende onderzoeken, kon het lijken alsof vooral drinkwater rondom de fabriek vervuild was. Inmiddels, zegt Crowe, is duidelijk dat het probleem de hele staat raakt.

In 2016 treffen DuPont en de afgesplitste dochter Chemours voor 671 miljoen dollar schikkingen in ruim 3.500 zaken die omwonenden hebben aangespannen vanwege vervuild drinkwater. Maar pas in 2020 besluit West Virginia om bij alle 279 publieke watervoorzieningen in de staat het water te testen.

Het gaat daarbij om de bronnen: water dat uit rivieren wordt gepompt, voordat het via zuiveringsinstallaties naar huishoudens, scholen en bedrijven stroomt. Driekwart van de inwoners van de staat is hiervan afhankelijk; de rest haalt water uit private bronnen, die zelden getest worden.

De rivier Ohio stroomt langs Parkersburg.

FOTO'S MADDIE MCGARVEY

Een Amerikaanse vlag wappert in Parkersburg.

Als de resultaten twee jaar later bekend worden, blijken door héél de staat drinkwatervoorzieningen te hoge concentraties PFAS te bevatten. In een derde ervan wordt meer PFAS aangetroffen dan volgens de normen gezond is. Soms gaat het om PFOS, dat in onder meer brandschuim en veel op militaire bases wordt gebruikt; vaak gaat het ook om PFOA, dat vrijwel direct naar de DuPont-fabriek is te herleiden - of naar producten die met PFOA zijn bewerkt en waarvan afval de omgeving vervuult.

Er wordt te veel PFOA gevonden op plekken nabij de fabriek, zowel stroomopwaarts als -afwaarts. Maar het wordt ook aangetroffen in kleine rivieren en waterbronnen ver van de fabriek, met soms onduidelijke herkomst, in rivieren waarin zwemmers zich veilig wanen. En op zeker negentien plekken in de staat wordt ook te veel PFAS in drinkwater gevonden - water dat dus al gezuiverd is. We hadden, zegt Crowe, geen idee dat het probleem zó wijdverspreid was.

Terwijl West Virginia ontdekt hoe vervuild zijn water is, blijft Chemours lozen in de Ohio en in de lucht. Dat mag - een beetje, volgens de vergunning. Maar het bedrijf overschrijdt de limieten in die vergunning al jaren. In 2023 constateert de Amerikaanse milieuautoriteit EPA dat Chemours in de vijf jaar daarvoor zeker 71 keer te veel PFAS heeft gedumpt in de Ohio. Chemours negeert vervolgens het bevel zich aan de vergunning te houden; volgens de fabriek zijn er ondanks de miljoenen dollars die ze al uitgaf aan betere filters nog jaren nodig om het systeem te verbeteren. Een plan daarvoor wordt niet ingediend - en de EPA dringt er niet op aan.

De lozingen nemen dan ook niet af. Als het team van Crowe de geregistreerde uitstoot naast de vergunning legt, blijkt Chemours in november 2024 bijvoorbeeld zo'n 500 procent méér GenX te hebben geloosd dan toegestaan. GenX is de 'veiligere' opvolger van PFOA, maar volgens de EPA kan ook blootstelling aan kleine hoeveelheden schadelijke gevolgen hebben.

Crowe en haar collega's laten het er niet bij zitten. Met een beroep op de federale Clean Water Act hebben ze dit jaar geëist dat het bedrijf gedwongen wordt te stoppen met de lozingen. Niet over een paar jaar, maar per direct.

Chemours weet dat het te veel uitstoot. Het bedrijf, dat vorig jaar op bijna 6 miljard dollar omzet een nettowinst van 86 miljoen boekte, kan simpelweg niet anders, verklaart de manager tijdens een rechtszaak afgelopen zomer. Eerst moeten betere filters zijn aangebracht. Maar hóé het bedrijf dat wil doen, wordt tijdens de zitting niet duidelijk.

Eric Engle is als inwoner van Parkersburg een van de eisers. Hij is zich in de loop der jaren sterker gaan verzetten tegen de vervuiling en vernietiging van de natuur in West Virginia. Hij heeft het waterfilter thuis geïnstalleerd om zichzelf en zijn gezin te beschermen. Maar hij herkent ook de gelatenheid in zijn staat. Het bedrijf is al met zoveel weggekomen.

Engle en andere betrokkenen snappen inmiddels wel hoe dat komt. Het is, denken ze, heel simpel. Engle wijst op de lokale afgevaardigde in het Huis van West Virginia, een Republikein: „Die werkte jarenlang bij Chemours.” Advocaat Deitzler: „De regelgevende instanties verantwoorden zich tegenover volksvertegenwoordigers. En die volksvertegenwoordigers krijgen hun donaties van mensen met geld, en van grote bedrijven als Chemours”.

De Amerikaanse regels voor productie en lozing van PFAS zijn de laatste jaren wel iets strenger geworden, en bedrijven hebben moeten investeren om hun uitstoot te verminderen. Maar dankzij de ruim honderd miljoen dollar die PFAS-producenten de afgelopen jaren uitgaven aan lobby en campagnedonaties, zijn ruim honderd voor hen beperkende wetsvoorstellen geblokkeerd.

Zo werd een wet getorpedeerd die betrokken bedrijven financieel verantwoordelijk zou maken voor het opruimen van vervuiling. Ook een voorstel om PFAS in voedselverpakkingen, kleding en cosmetica te verbieden, haalde het niet. En geen Senator kreeg van de industrie zoveel donaties als Shelley Moore Capito, de Republikeinse voorzitter van de commissie die PFAS-wetgeving behandelt. Ze vertegenwoordigt West Virginia.

Toezicht op de regels is intussen laks: overheidsdiensten blaffen soms, maar bijten zelden - zoals bleek toen Chemours in 2023 de EPA-eis negeerde. Engle: „Ze komen weg waar ze mee weg willen komen.”

Eric Engle verzet tegen de vervuiling in West Virginia. — FOTO MADDIE MCGARVEY

Ze komen weg waar ze mee weg willen komen

Eric Engle – inwoner van Parkersburg en activist

Maar als de rechter afgelopen augustus uitspraak doet, bevestigt dat het gevoel dat Engle de laatste jaren vaker kreeg: dat terugvechten niet alleen moet, maar ook zin heeft. De zaak is heel simpel, schrijft de rechter als hij Chemours dwingt per direct te stoppen met de lozingen. „Chemours dumpst meer dan het wettelijk mag. Die vervuilende stoffen vormen een gevaar voor het milieu, het leven in het water en de menselijke gezondheid. Vandaag stopt die illegale, ongeoorloofde lozing.”

Epiloog

Chemours heeft hoger beroep aangetekend tegen de uitspraak. Maar of het bedrijf nu wel of niet direct stopt met lozen, Autumn Crowe denkt dat het sowieso nog „generaties” zal duren voordat het PFAS-probleem in West Virginia echt is opgelost. Haar organisatie WV Rivers helpt de staat lokale actieplannen op te stellen voor alle streken waar het water vervuild is. Tijdens informatiebijeenkomsten worden bewoners geïnformeerd over de vervuiling en mogelijke oplossingen. „Ik vertel ze altijd dat het een wereldwijd probleem is dat we niet even in een paar uur gaan oplossen.”

Er verandert volgens haar alleen iets als burgers opstaan en zeggen: „Dit is ons water, dit is onze gezondheid en we eisen dat de bedrijven zich aan de wet houden. We moeten de bedrijven zover krijgen dat ze stoppen met PFAS. Daarom moeten wij stoppen met het kopen van PFAS-producten. Maar dan moeten er eerst alternatieven gevonden worden.”

En dan nog: PFAS is overal, en blijft overal - zonder oplossing om het af te breken in mens en natuur.

„*Check your floss*”, zegt advocaat Deitzler. Hij floste vrijwel nooit zijn tanden, tot zijn tandarts hem adviseerde het toch echt vaker te doen. Op een dag zag hij wit poeder van het draadje komen. Het kostte weinig moeite uit te vinden wat het is: PFAS. Hij schudt zijn hoofd. „De fabrieken stoten het uit, het komt in de lucht en het regenwater en gaat de hele wereld over”, zegt hij. „Het is zelfs aangetroffen in het bloed van ijsberen. Terwijl zij geen waterdichte jassen dragen.”

Milieuautoriteit EPA stelde afgelopen voorjaar de handhaving van strengere normen voor PFAS in drinkwater, door de regering-Biden aangekondigd, uit tot 2031. Ook gaat ze de normen voor sommige PFAS heroverwegen. Eén van de bedrijven die zich in de rechtbank tegen die normen had verzet, was Chemours.

Over dit verhaal

Dit verhaal is gebaseerd op gesprekken met betrokkenen, rechtbankstukken, verslagen in Amerikaanse media en interne onderzoeken van DuPont.

Nederland Drinkwater is schoon (genoeg)

In Nederland hebben Custom Powders in Helmond en DuPont/Chemours in Dordrecht PFAS geloosd in lucht en water. Dat heeft tot grote vervuiling in de omgeving geleid, bijvoorbeeld van moestuintjes en eieren. Met name rondom Chemours is het oppervlaktewater in sloten en plassen sterk vervuild door uitstoot en lozing van PFAS: de concentraties liggen op sommige plekken dertienduizend keer boven de Europese gezondheidsnormen. Maar anders dan in West Virginia komt het drinkwater in die regio niet uit rivieren, maar uit grondwater. Volgens waterbedrijf Evides zitten er „hele kleine hoeveelheden” PFAS in het grondwater dat in de regio rondom Chemours wordt opgepompt, maar liggen die concentraties ver onder de normen.

PFAS-verbod Voorstel afgezwakt

In de Europese Unie wordt, op initiatief van onder meer Nederland, al een aantal jaar gesproken over een totaalverbod op de productie van PFAS. Een voorstel daartoe is afgelopen zomer afgezwakt: de Europese Commissie heeft tal van (soms tijdelijke) vrijstellingen voor zo'n verbod toegevoegd. Het gaat onder meer om gewasbeschermingsmiddelen, karton, papier en hergebruikt textiel. Ook militaire toepassingen en gebruik bij de productie van halfgeleiders blijven voorlopig uitgezonderd. De komende tijd moet blijken of dat verbod het haalt.

 De journalistieke principes van NRC